

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 26. září 1906.

Ročník XXXVI--Číslo 9.

Z AMERIKY

Dvoucentové jízdné na železnicích.

Zákonodárna státu Ohio usnesla se, že přinutí železnice, pro jízdné státu Ohio, zákonem k snížení jízdného na 2 centy za míli. Zákon tento není dosud ještě v platnosti, ale úředníci železnic ve středních státech prohlašují, že nejen v Ohio, ale i v celém území "Central Passengers Association", tudíž ve všech středních státech Unie, zavedeno bude dvoucentové jízdné. A to prý nejen proto, že žádají budou snížení zákonodárny i ostatních států, ale proto, že je to ve vlastním zájmu železnic. Železnice Erie prohlásila v nedávných dnech, že od listopadu dosavadní třicetové jízdné sníží na 2 centy. Tento krok Erie zcela přirozeně překvapil ostatní, k svazu "Central Passengers Association" se hlásící železnice, které na své schůzi, na rychlo v nedávných dnech v Chicagu konané se usnesly, že vyjímaje Ohio, ponechají dosavadní třicetové jízdné v platnosti. Ovšem toto usnesení nebude mít žádného trvání, setrvává-li dráha Erie na své slevě. Povolí-li jedna železnice, musí tak přirozeně učiní i železnice druhá, neče-li utrpět škodu. Poněvadž ostatní železnice nejsou na snížení jízdného dostatečně připraveny a svůj obchod nemohou tak zaříditi, aby prvním listopadem mohly uvést v život snížení jízdného, vyjednávávala "Central Passengers Association" telegraficky se správou železnic Erie a výsledkem tohoto vyjednávání bylo, že dráha Erie se rozhodla teprve prvním lednem 1907 zavést lacinější osobní dopravu. Dráha Pennsylvánská časem zavede dvoucentové jízdné. Toto stanovisko Pennsylvánské dráhy může mít za následek, že i ostatní železnice, hlásící se k "Central Passengers Association", budou nuceny jízdné snížit. Předáci železnic praví, že zákonodárny států Indiana, Pennsylvania a Illinois hno po novém roce egyptají se vydati zákon ohledně dvoucentového jízdného. O uskutečnění tohoto kroku výše jmenovaných zákonodáren nelze pochybovati. Proto dvoucentové jízdné, dráhami dobrovolně povolované, není třeba bráti jako velkodušnost a lidumilnost železničích společností. Není pochyby, že povolení sníženého jízdného bude ku prospěchu jak železnicím, tak i obecnstvu. Obecnstvu proto, že cestování na dráhách bude nyní o mnoho levnější a následkem levnější jízdy bude více lidí cestovati, z čehož budou mít zisk i železnice.

Veliké neštěstí na dráze.

Veliké železniční neštěstí stalo se dne 18. září blízce Dover, Okla. Osobní vlak rook-islandské dráhy spadl s vysokého mostu nad řekou Cimarron, při čemž asi 8 osob přišlo o život a kolem třiceti lidí bylo poraněno. Vlak jel přes most velkou rychlostí. Řeka Cimarron byla posledními dešti silně rozvodněna a mostní podpory byly úrazy připlaveného dříví valně oslabeny. Strojvedoucí nepovůlali si špatného stavu mo-

stu, až když bylo pozdě. Tu uvedl v činnost brzdy a šťastně skočil. Podobně učinil i topič, ale ten těžce se poranil. Když vlak vjel na most, tento se sřítíl a lokomotiva i pět vozů spadlo do řeky. Mezi cestujícími nastalo veliké zděšení. Někteří dostali se okny nahoru a z těch mnozí se zachránili. Ihned zahájeny byly zachraňovací práce a počalo se pátrati po nezvěstných osobách. Mrtvoly mnohých vytaženy byly daleko od místa neštěstí. Někteří byli hnány proudem až 20 mil. Když donesla se zpráva o neštěstí ku guvernérovi Frantzovi, nařídil tento aby část oklahomské národní gardy na místo neštěstí se odebrala a účastnila se zachraňovacích prací. Obyvatelé blízkého Kingfisheru ochotně postarali se o raněné.

Radí černochům, aby odstěhovali se do Afriky.

M. Turner, biskup církve černošských episkopálů a rozhodný přívrženec odstěhování se všech černochů ze Spoj. Států do Afriky, zavítal v nedávných dnech do New Yorku, aby ve prospěch této myšlenky pracoval. Snaží se nejprve získati kapitalisty, aby podnikli kroky k zahájení plavby mezi Amerikou a Afrikou, jmenovitě se státem Liberia. Doufá, že by se poměry v Libérii značně zlepšily a rovněž usnadnil by se odchod černochů z Ameriky do jejich původní vlasti. Turner prohlašuje, že každá vláda na západním pobřeží afrického přístupu by ráda pracovitě a spochvíle černochy z ní, kteří by po čase domoci se mohli v oné zemi vážnosti a jisté vynikli by nad jiné. "Tylyně, pálení a opovržení, jež je Černochem ve Spoj. Státech údem, to jsou morové rány, kterými chce Bůh černochy vyhnati do Afriky, aby tam založili velkou a mocnou vlast," pravil Turner. Doufá prý, že bude v brzkou chvíli hovořiti o úspěchu svých snah.

Pověst amerických žen ohrožena.

Z New Yorku se oznamuje, že tamní americké ženy nacházejí se ve velikém rozčilení. Stalo se něco neobyčejného. Do Ameriky přišel muž, viděl ženy americké a prohlásil, že nemají oně pověstu krásy, o níž tolik se hovoří po celém světě. A nebyl to člověk ledabylý, nýbrž učinil tento strašný výrok, že byl to mocný Gaekvar z Basody, jeden z nejřednějších hodnostářů indické říše. Když nalézal se na lodi, jež odvezla jej měla do Anglie, ptal se ho kdosi, jak se mu líbí americké ženy. A mocný Gaekvar odpověděl, že mnoho té vychvalované krásy na amerických ženách nenašel. Stěží, že Gaekvar nalézal se již na americkém moři, když americké ženy v časopisech tento málo lichotivý úsudek četly, jinak by mu jistě byly oči vykrábalý. Až dosud v celé Americe nenalezl se časopis, který by se ozval na obranu těžce uražených amerických žen.

Krajan se otrávil.

Sedesát dva let starý Ignác Dláždik, oznamuje clevelandský "American", bydlící s manželkou

a několika dětmi v č. 3229 záp. 50. ul. v Clevelandě, jednal dle okřídleného prohlášení Dra. Oeslera, že staří lidé, jsouce na světě zbyteční, měli by být usmrceni. Dláždik dřel se od útlého mládí až do večera svého života. Dokud byl mlád, nebyla nouze o práci. Při vší dřině žil z rukou do úst. Pamatoval si na stará kolena, leč na prstech jedné ruky spočítal by dělníky, jimž se podařilo z dřiny zahospodařiti pro nejnucnější v stáří. Příroda rok po roce naléhavěji hlásila se k svému. Dláždik nemoha odbrzeti nijaké zaměstnání a nejza zvyklý zahálce, stal se zasmušilým, svět přestal jej těšiti a nejednou zatoužil po smrti. V sobotu, dne 15. září k večeru pravil k manželce: "Mámo, moje staré hnáty nehodí se už k ničemu. Nejsem tu nic platen." Po chvíli odebral se do pokoje, kde požil jedu na myši. Manželka nalezlou jej v křečích, přivolala dra. Kotrála, který přičinil se všemožně, aby účinky parafiské zeleně zeslabil a starce zachoval při životě, leč působil tak prudce a zoufalec vzal jej tak velkou dávkou, že lékař vzdal se naděje. Dláždik zemřel k ránu.

Revoluce na Kubě.

Jak známo, zuří nyní na Kubě povstání, o jehož konečný výsledek zajímá se snad celý vzdělaný svět. Kuba ještě před několika roky, za presidenta Me Kinleyho, byla provincií Španělska a za její neodvislost může děkovati pouze Spoj. Státům, které porazily ve válce Španělsko v té době, kdy toto zaměstnáno bylo potlačováním povstání na Kubě. Jsou tedy Spojené Státy jaksi protektorem Kuby, což se mnozí Kubanečům tuze nelíbí. Neradí vidí, že Washington řídí politiku celé země. Nynější prezident Kuby, Palma, rovněž byl zvolen pomocí Spoj. Států anebo lépe řečeno rozkazem z Washingtonu. Proto proti Palmovi povstala jistá část národa nepřátelsky. Před nedávnem bylo odhaleno spiknutí proti prezidentovi a v krátké době na to povstala revoluce. Revolucionářům dařilo se dobře. Postavení presidenta Palmy bylo nejvýše kritické a již vyslytly se zprávy, že chce resignovati, aby nestál v cestě pokojí a klidu v zemi. Leč nestalo se tak, opětně nátlakem vlády Spoj. Států. Pod záminkou, že chce chrániti zájmy kubánských Američanů, vyslal prezident Roosevelt do vod kubánských válečné loďstvo a pohrozil, že nezavlaďné-li pokoj v zemi, sám se do věci vmísí. Toho lekli se revolucionáři. Tito tábořili ve velikém počtu nedaleko Havanny, hlavního města Kuby. Jich úmyslem bylo dobýti Havanny. Ale následkem hrozby Rooseveltovy zastavili další operace. Palma pak, který o nedávna nechtěl s revolucionáři vyjednávatí a pyšně bil se v prsa, že je odhodlán násilím potlačití revoluci, pod dojmem hrozby presidenta Roosevelta, vydal rozkaz, aby vládní vojsko nepodnikalo žádné útočné operace proti revolucionářům a činnost jejich aby omezila se pouze na obranu. A zároveň poslal vyjednávatí s revolucionáři o smír. Námořní ministr Spoj. Států Taft odecestoval na Kubu, aby přesvědčil se o pravém stavu věcí. Zdá se, že přičiněním vlády Spoj. Států brzy bude zjednáno na Kubě klid.

Úmrtí krajana.

V sobotu minulého týdne zemřel A. B. Fiala, syn známého krajana Franka Fialy z Ravenna, Neb. V sobotu předminulého týdne podrobil se pan Fiala těžké operaci v St. Joseph nemocnici v Omaze a po přestání této cítil se o mnoho lépe, takže stav jeho opravňoval k naději, že bude dokonale vyléčen. Leč stav tento byl pouze přechodným. V krátkosti se mu opětně přitížilo a v sobotu vypustil dobrou svou duši. Vyšlovujeme rodičům, manželům Fialovým, naši upřímnou soustrast.

Drobné zprávy.

* Coroner Walsh v San Francisku, Cal., vydal zprávu o úmrtích v právě minulém roce, končícím 30. červencem 1906. Ve zprávě své praví, že 428 bylo úmrtí, způsobených zemětřesením a ohněm, 177 sebevražd, 36 vražd. Smrti přirozenou sešlo se světa 1,200, celkem tudíž 2,195 úmrtí.

* New Yorkské listy oznamují: Nedělní magazine časopisu "New York Tribune" přinesl minulého neděle na titulním listu krásný obraz od mladého a velice nadaného českého malíře p. V. A. Svobody. Obraz představuje spanilou slovanskou ženu v rozkošném národním kroji, kochající se pohledem na zdravím kypící nemluvně. Slovanské krajky a výšivky zvlášť zdařile vyznačeny jsou na obrazu tom.

* Německo-katolické spolky ve Spoj. Státech usnesly se na svém výročním sjezdě, odbyvaném ve Springfield, Ill., zaujati rozhodné stanovisko proti novým zákonům, které by přistěhovalecům přístup do této země zamezovaly. Členové katolických spolků byli vyzváni, aby užíli svého vlivu a přiměli kongresníky k odstranění takových zákonů.

* Dle všech známek bude letos v Texasu jedna z nejlepších úrod bavlny. Bavlny bude všude dost a přece jedna starost tíží farmáře. Totiž nedostatek dělníků. Mnozí z pěstitelů bavlny vydali se do jiných států na hledání pracovních sil.

* Ve slévárnách v Granite City, Mo., došlo ku krvavé srážce mezi Američany a Macedonci z plemenného záští. Mnoho osob bylo poraněno, dříve než dostavila se policie. Když přijela policie, nemohla se do továrny ani dostatí. Byla nucena rozbítí dvéře a teprve potom mohla zakročití. Jeden Macedonec ležel na zemi, maje tvář železným kladivem rozmáčenou. Jiný opět měl rozbitou lebku. Policie zavedla ihned pátrání po původcích této srážky.

* President vydal již proklamaci, kterout otvírá se pozemky k osazování v území Kiowa, Comanche a Apache Indiánů v Oklahomě. Bude to celkem 505,000 akrů půdy. Department vnitřní ožnámi den, v který budou se přijímati zapečetěné přihlášky na onu půdu, jež bude přenechána na zařizení domovín.

* Ministerstvo zemědělství uvedlo v nedávných dnech zprávu o pokusech vyrábění lihu v palie a stěbel korny. Pokusy se zdařily a nyní otvírá se našim farměrům vyhlídka na zavedení výnosného průmyslu na farmách.

* V Sedam, Kans., okradl pokladník O. Stollard Peoples státní banku a prehl. S jak velkou kořistí, dosud se neví.

Z Hlavní Úřadovny ČSPDJ.

Členům a spolkům ČSPDJ.

V posledním čísle orgánu slíbil jsem, že vynahradím, co jsem promeškával, leč není mně možno z různých příčin členstvo o všem, co se v naší Jednotě stalo, uvědomiti. Jednou z hlavních příčin toho jest, že br. předseda Tyra nemohl se (bezpochyby z důležitých příčin) do společné schůze dostavit, o mnohých záležitostech porokovat a pak je vyříditi. Ovšem tím není naše Jednota o nic zkrácena, neboť vše bude vyřízeno na čtvrtletní schůzi, dne 14. října.

V měsíci srpnu byl uveden do naší milé Jednoty nově založený spolek Pokrok v Omaze, Neb. Založení jeho spojeno bylo s námahou a se zvláštní obětavostí mnohých pracovníků i Jednoty. Hlavní zásluhu o založení nového spolku má br. Václav Příbyl. Spolek vyslovil žádost, aby při uvádění, jež konáno bylo dne 1. září, přítomen byl aspoň jeden, když ne více, z členů Hlavní Úřadovny. Poněvadž současně vyskytla se důležitá otázka v South Omaze, která též vyžadovala porady s tamním číslem 11, usneseno, aby br. velkotajemník tam jel a vše potřebné zařídil. Jak bylo usnešeno, tak se i stalo a máme naději, že v době nejbližší opětne jeden spolek v South Omaze se souhlasem et. spolku Čechie, č. 11, založen bude.

Dne 1. září uveden byl do naší Jednoty et. spolek Pokrok, č. 21 v Omaze, Neb. Při uvádění valnou pomocí přispěli členové spolku Čechie, č. 11 ze South Omahy. Všichni noví členové byli pro naše zásady a účele nadšeni. Všichni vyslovili se v ten smysl, že s radostí pracovatí budou ku zdaru a prospěchu naší Jednoty. Leč na všech tvářích bylo znáti stín žalu, neboť myš všech bratří zarmoucená byla zprávou o úmrtí jednoho z největších amerických Čechů p. Edwarda Rosewatera, jehož tělesné pozůstatky dosud v městě byly vystaveny. Edward Rosewater byl muž nad jiné vynikající, rozhodný bojovník, který mnoho pro dobro českého a vůbec všeho lidu vykonal. Budiž čest jeho památce! Po uvedení klubu do Jednoty a po nastolení úředníků čteny byly pozdravy od et. spolku: J. A. Komenský, č. 6, Ronost, č. 8, Bratří Severu, č. 18, ostatní snad se opoždily. Bratr předseda V. Bureš oznámil, že vzdálení se musí, aby jako noční stráž svému příteli Edwardu Rosewaterovi vykonal poslední povinnost. Na to po seznámení se s bratry spolku Čechie, č. 11, rozproudila se přátelská zábava, která protáhla se dlouho do noci. Doufám pevně, že nový spolek prospívati bude a že brzy budeme čísti zprávy o jeho úspěchu.

V Lásece, Svornosti a Bratrství
Franta A. Kreh,
tajemník.

* Jak se z Washingtonu oznamuje, onino čimští dělníci, již povoláni byli na Panamu ku kopání průplavu, budou nuceni po vykonané práci opětne vrátiti se do své domoviny. Kontraktóři, již si je sem povolali, byli nuceni složití záruku, že žádný ze žlutokožců neprechce do Soudstátí. Po vykonané práci, budou zase dovezeni nazpět.